

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
доц. Інна САВИЦЬКА
“ 30 ” _____ 2022р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри психології
Протокол № 12 від “20”05. 2022 р.

В.о. завідувача кафедри
доц. Ірина МАРТИНЮК

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Психологія» (ОС «Бакалавр»)
доц. Ірина МАРТИНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ

Спеціальність: 053 «Психологія»
освітня програма «Психологія» (ОС «Бакалавр»)
Факультет: Гуманітарно-педагогічний
Розробник: доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент
Оксана ОЛІЙНИК

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни
«Психологія конфлікту»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступінь вищої освіти		
Галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Спеціальність	<u>Спеціальність: 053 «Психологія»</u>	
Освітній ступінь	<u>«Бакалавр»</u>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	_____ <small>(назва)</small>	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні заняття	60 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	120 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	6 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: вивчення психологічного змісту конфлікту; передумов виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості.

Завдання дисципліни:

- усвідомлення цілей та завдань психології конфлікту;
- ознайомлення з основними функціями конфлікту;
- вивчення об'єктивних і суб'єктивних чинників конфліктної взаємодії;
- ознайомлення зі структурою та динамікою конфліктів;
- вивчення типології конфліктів та конфліктних особистостей;
- оволодіння технологією попередження, профілактики та вирішення конфліктів;
- оволодіння системою знань про основні принципи і технології управління конфліктами;
- набуття студентами навичок практичної роботи з конфліктами.

Предметом вивчення дисципліни «Психологія конфлікту» є поведінка особи або групи, яка призводить до конфліктів, а також взаємовідносини людей у процесі вирішення конфлікту.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, психологія спілкування, психологія особистості, психологічна корекція, психологія девіантної поведінки особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

досягти таких програмних результатів навчання:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПРН1),
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ контексті професійних завдань (ПРН2),
- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ПРН3),
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію (ПРН10),
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні, професійні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13),
- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення професійно-орієнтованих завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14),
- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН15),
- знати та розуміти етичні принципи професійної діяльності психолога (ПРН16),
- вживати ефективних заходів щодо збереження та підтримання психологічного та соматичного здоров'я – власного й оточення (ПРН18);

оволодіти такими програмними компетентностями:

- у застосуванні набутих знань із психології конфлікту у практичних ситуаціях (ЗК1),
- розуміння предметної області психології конфлікту та розуміння професійної

- діяльності психолога у конфліктних ситуаціях (ЗК2),
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями із психології конфлікту (ЗК4),
 - здатність критично оцінювати інформацію, що стосується психології конфлікту, бути самокритичним щодо власних вчинків (ЗК5),
 - здатність приймати обґрунтовані рішення щодо підбору методів дослідження різних видів конфліктів, прийомів і технік вирішення конфліктів (ЗК6),
 - здатність генерувати нові ідеї щодо причин виникнення конфліктів, їх попередження та способів вирішення (ЗК7),
 - навички міжособистісної взаємодії у процесі виконання проблемно-пошукових і професійно-орієнтованих завдань (ЗК8),
 - здатність працювати в команді, розв'язуючи навчальні проблемно-пошукові та професійно-орієнтовані завдання (ЗК9),
 - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку та особливостей психології конфлікту як науки, її місця у системі наукових та практичних знань про поведінку особи або групи, яка призводить до конфліктів, а також взаємовідносини людей у процесі вирішення конфлікту (ЗК11),
 - здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології конфлікту (СК1),
 - здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості (СК2),
 - здатність до розуміння природи конфліктної поведінки, діяльності та вчинків конфліктної особистості (СК3),
 - здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел щодо причин виникнення та врегулювання конфліктів (СК4),
 - здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу щодо виникнення, розгортання, врегулювання та вирішення конфліктів (СК9),
 - здатність дотримуватися норм професійної етики у застосуванні методів дослідження різних видів конфліктів, прийомів і технік вирішення конфліктів (СК10),
 - здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК11).

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія», дозволяє створити передумови для усвідомленого підходу до практичної роботи.

3. Програма та структура навчальної дисципліни повного терміну денної та заочної форми навчання:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л.	пр.	ла б	інд .	ср .		л.	пр.	лаб.	інд. .	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1 Теоретичні аспекти психології конфлікту												
Тема 1.1. Загальні засади психології конфлікту	13	2	4			7	14	1				13
Тема 1.2. Причини та передумови виникнення конфліктів	13	2	4			7	14	1				13
Тема 1.3. Структура та динаміка конфліктів	13	2	4			7	15	2				13
Тема 1.4. Типологія конфліктів. Конфліктність особистості	13	2	4			7	16	2				14
Тема 1.5. Психологія управління конфліктами. Прогнозування і профілактика конфліктів	27	4	8			15	26					26
Тема 1.6. Конструктивне розв'язання конфліктів	41	6	12			23	43	2				41
Разом за змістовим модулем 1	120	18	36			66	120	6	2			112
Змістовий модуль 2. Конфлікти у різних сферах життєдіяльності людей												
Тема 2.1. Внутрішнь особистісний конфлікт. Наслідки внутрішнь особистісних конфліктів	15	2	4			9	14					14
Тема 2.2. Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	15	2	4			9	14					14
Тема 2.3. Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у вищих навчальних закладах	15	2	4			9	16	2				14
Тема 2.4. Сімейні конфлікти	15	2	4			9	17	2				15
Тема 2.5. Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	30	4	8			18	29					29
Разом за змістовим модулем 2	90	12	24			54	90	4				86
Усього годин	210	30	60			120	210	6	6			198

4. Теми практичних занять

П №	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади психології конфлікту	4
2	Причини та передумови виникнення конфліктів	4
3	Структура та динаміка конфліктів	4
4	Типологія конфліктів. Конфліктність особистості	4
5	Психологія управління конфліктами	4
6	Прогнозування і профілактика конфліктів	4
7	Особливості завершення конфліктів	4
8	Конструктивне розв'язання конфліктів	4
9	Технології конструктивного вирішення конфліктів	4
10	Внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів	4
11	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	4
12	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у вищих навчальних закладах	4
13	Сімейні конфлікти	4
14	Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	4
15	Технології арт-терапії як засоби захисту і вирішення конфліктів	4
	Усього	60

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття про конфлікт, його психологічний зміст.
2. Предмет та та об'єкт психології конфлікту.
3. Методи психології конфлікту.
4. Функції конфліктів.
5. Метод картографії конфлікту.
6. Місце психології конфлікту у системі наукового знання.
7. Основні етапи процесу аналізу конфлікту.
8. Об'єктивні і суб'єктивні причини конфліктної взаємодії.
9. Об'єктивні причини конфліктів.
10. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів.
11. Характеристика соціально-психологічних причин.
12. Особистісні причини виникнення конфліктів.
13. Структура конфлікту. Об'єктивні та суб'єктивні складові конфліктів.
14. Динаміка конфліктів. Основні фази та етапи виникнення і розвитку конфлікту.

15. Ескалація конфлікту та її особливості.
16. Форми завершення конфлікту.
17. Класифікація конфліктів.
18. Конфліктна особистість, передумови виникнення та розвитку.
19. Типологія конфліктних особистостей.
20. Конфліктні типи поведінки особистості.
21. Процес управління конфліктами.
22. Прогнозування конфліктів.
23. Технологія попередження конфліктів.
24. Профілактика конфліктів.
25. Конструктивне вирішення конфліктів. Підходи, умови, фактори завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.
26. Форми і стратегії завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.
27. Трикутник Карпмана як показник типового зв'язку основних проблемних ролей у стосунках. Вихід з трикутника Карпмана.
28. Стили вирішення конфліктів. Стель поведінки учасників як умова і засіб вирішення конфлікту.
29. Психотехнології вирішення конфліктів.
30. Медіація як сучасна психотехнологія вирішення конфліктів. Урегулювання конфліктів за участю третьої сторони.
31. Переговорний процес як спосіб розв'язання конфліктів.
32. Поняття, особливості, види та основні причини внутрішньоособистісних конфліктів.
33. Умови попередження та форми прояву і способи подолання та вирішення внутрішніх конфліктів.
34. Способи подолання та вирішення внутрішніх конфліктів.
35. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів.
36. Адиктивна поведінка як наслідок внутрішньоособистісного конфлікту.
37. Суїцидальна поведінка як наслідок внутрішньоособистісного конфлікту.
38. Поняття, спільні риси, особливості, форми міжособистісних конфліктів.
39. Класифікація та причини міжособистісних конфліктів.
40. Управління міжособистісними конфліктами
41. Міжгруповий конфлікт і його особливості
42. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в організаціях та в сфері управління.
43. Види конфліктів в організаціях та в сфері управління.
44. Наслідки конфліктів в організації.
45. Принципи та методи подолання конфліктів в організаціях.
46. Конфлікти у вищих навчальних закладах.
47. Поняття, особливості, причини та класифікація сімейних конфліктів.
48. Конфлікт «чоловік – дружина».
49. Конфлікти у взаємовідносинах батьків і дітей та їх причини.
50. Попередження і розв'язання сімейних конфліктів.
51. Арт-терапія як метод психологічної корекції емоційно-особистісних проблем учасників конфлікту.
52. Завдання та умови використання арт-терапевтичного методу.

53. Музико-терапія як метод психокорекції емоційних станів особистості у конфлікті.
54. Бібліо-терапія як психотерапевтичний метод подолання конфліктів.
55. Вигадування історій як метод переструктурування конфліктної ситуації.
56. Казкотерапія як метод психологічного захисту та пошуку шляхів подолання конфлікту.
57. Танцювальна терапія як метод психологічного захисту особистості в конфлікті.
58. Проективний малюнок як метод психологічної діагностики та формування конфліктологічної компетентності учасників конфлікту.
59. Психодрама як метод самопізнання й психологічної корекції негативних емоційних проявів у конфлікті.
60. Лялькотерапія як метод психокорекції особистості в конфлікті.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет
Освітній ступінь
Спеціальність
Форма навчання
Семестр, курс
Навчальна дисципліна

Гуманітарно-педагогічний
Бакалавр
053 «Психологія»

5 семестр, курс 3
Психологія конфлікту

Затверджено на засіданні кафедри

психології
(назва кафедри)

Протокол № 12 від «20» травня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Ірина МАРТИНЮК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ Оксана ОЛІЙНИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС <u>бакалавр</u> спеціальність <u>053 «Психологія»</u>	Кафедра <u>психології</u> 2022-2023 н. р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № <u>1</u> з дисципліни психологія конфлікту	Затверджую Зав. кафедри <u>Ірина МАРТИНЮК</u> _____ 2022 р. _
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Форми завершення конфліктів.			
2. Профілактика конфліктів.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			
1. Причинами конфліктів, пов'язаних з індивідуально-психологічними особливостями їх учасників є:			
(у бланку відповідей подати одним словом)			
2. Який з наведених методів відноситься до групи методів управління конфліктами?			
1	соціологічний метод,		
2	метод тестування,		
3	метод картографії,		
4	метод спостереження.		
3. Розкрийте зміст кожного виду конфлікту, узгодивши ліву і праву частини таблиці:			
1. Конструктивний	А. Конфлікт, що характеризується суперечками двох взаємодіючих суб'єктів, обумовлений боротьбою за обмежені ресурси та формуванням негативного ставлення один до одного		

2. Внутрішньоособистісний	В. Конфлікт, що сприяє ухваленню обґрунтованих рішень і розвитку взаєностосунків; виступає джерелом самовдосконалення і саморозвитку особистості
3. Соціальний	С. Конфлікт, в якому сторонами зіткнення виступають різні психологічні чинники особистості, що є несумісними і характеризуються переживанням подвійних почуттів і тривалою боротьбою мотивів, інтересів, потягів
4. Міжособистісний	Д. Конфлікт, суб'єктами якого виступають елементи соціальної системи (особистості, групи, держави) і який характеризується загостренням соціальних суперечностей

4. **Характеристика динаміки конфлікту, що полягає у його розпалюванні, зростанні, поширенні і розгортанні, називається ескалацією.**

(у бланку відповідей подати відповідь «так» або «ні»)

5. **Поява невпевненості в своїх силах, почуття власної неповноцінності і нікчемності – це:**

1	негативний наслідок внутрішньоособистісного конфлікту,
2	негативний наслідок міжгрупового конфлікту,
3	позитивний наслідок внутрішньоособистісного конфлікту,
4	позитивний наслідок міжособистісного конфлікту.

6. **До об'єктивних складових структури конфлікту відносять:**

1	позиції сторін-конфліктерів,
2	образ та завдання конфлікту,
3	учасників та проблему конфлікту,
4	потреби та мотиви учасників.

7. **Як називається суперечність, зіткнення різноспрямованих сил (інтересів, цінностей, поглядів, позицій, думок) суб'єктів взаємодії?**

(у бланку відповідей подати одним словом)

8. **Розкрийте зміст кожного виду організаційно-управлінських причин конфліктів, узгодивши ліву і праву частини таблиці:**

1. Структурно-організаційні	А. Пов'язані з неповною відповідністю працівників за професійними, моральними та іншими якостями, вимогам тих посад, які вони обіймають
2. Функціонально-організаційні	В. Невідповідність структури організації вимогам діяльності, якою вона займається
3. Особистісно-функціональні	С. Зумовлені помилками, яких припускаються керівники і підлеглі у процесі вирішення управлінських та інших завдань
4. Ситуативно-управлінські	Д. Викликані погано налагодженими функціональними зв'язками організації із зовнішнім середовищем; між структурними елементами організації; між окремими працівниками

9. **Структурний елемент конфлікту, який характеризується прихованим або відкритим протиборством двох або кількох учасників, кожен з яких переслідує свої цілі, мотиви, засоби або способи вирішення проблеми, називається:**

1	конфліктною дією,
2	конфліктною ситуацією,
3	конфліктною протидією,
4	конфліктною взаємодією.

10. Різновид конфлікту, який характеризується наступними ознаками: участь двох особистостей, наявність об'єктивних суперечностей, сприяння розвитку відповідної соціальної системи, називається:

1	внутрішньоособистісним,
2	соціальним,
3	міжособистісним конструктивним,
4	міжособистісним деструктивним.

6. Методи навчання

Методи організації навчальної діяльності студентів: лекція, практичне заняття, самостійна робота, консультація, розвивальні вправи.

Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.

Наочні методи навчання: спостереження, ілюстрація, демонстрація, мультимедіа.

Практичні методи навчання: вправи, графічні роботи, практична робота, моделювання, порівняння альтернативних позицій, кейс-метод, робота в діадах, тріадах, «мозковий штурм», соціально-психологічний тренінг, метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, зміна позиції, «дерево рішень».

Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності студентів: проблемний, частково-пошуковий (евристичний).

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові (драматизація) ігри, дебати, ток-шоу.

7. Методи контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного (усне та письмове опитування за результатами опрацьованого матеріалу, дискусії, проблемно-пошукові завдання, професійно-орієнтовані завдання), проміжного (тести у кінці модуля) та підсумкового контролю за якістю отриманих студентами знань (екзамен в письмовій формі з подальшою усною співбесідою).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р. № 7)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Корекційно-тренінгова програма „Самовдосконалення. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №4-5. С.23-27.
2. Ложкін Г.В., Юрківський Є.В., Моначин І.Л. Практикум з конфліктології. Тернопіль: «Воля», 2005. 168 с.
3. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Укл.: Кононець М.О. К. : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
4. Олійник О.О. Психологія конфлікту: ЕНК [для студентів спеціальності 053 «Психологія»]. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3655>

10. Рекомендована література

Основна

1. Березовська Л.І. Юрков О.С. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с.
2. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій : Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 112 с.
3. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. К.: МАУП, 2007. 435 с.
4. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний. Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
5. Нагаєв В.М. Конфліктологія: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
6. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. К.: МАУП, 2003. 360 с.

Допоміжна

1. Антонова-Турченко О. Г. Поведінка людей у конфліктних ситуаціях. *Завуч*. 2002. № 19. 32 с.
2. Антонечко І. Психологія міжособистісних взаємин. *Психолог*. 2005. №28. С.42-47.
3. Баранова Н. Психокорекція агресивності та конфліктності у підлітків. *Психолог*. 2005. № 36. С. 13-18.
4. Бодрик Н. Тренінг комунікативних умінь для підлітків. *Психолог*. 2007. № 25-27. С. 33-41.
5. Войцихова А. Природа та соціальна роль конфлікту. Психологія конфлікту та шляхи його розв'язання. *Психологічна газета*. 2006. № 15. С. 5-9.
6. Горова О. Профілактика конфліктів у підлітковому середовищі. *Психолог* 2006. № 34. 32 с.
7. Грицюк К. Чому виникають конфлікти? *Психолог*. 2007. № 25-27. С. 78-79.

8. Дунай П. Конфлікти та шляхи їх подолання. *Директор школи*. 2001. № 13. С. 21-28
9. Кошенко Н.В. Тренінг „Молодь вибирає конструктивний конфлікт. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 7-11. С.21-26.
10. Москаленко В.В. Конфлікт. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 5. С. 13-15.
11. Психокорекційна програма «Я бажаю змінитися». *Психолог*. 2005. № 10.
12. Paul Randolph. *The Psychology of Conflict: Mediating in a Diverse World* Bloomsbury Publishing, 2016 y. 224p.
13. Samantha Skabelund, *The psychology of conflict: mediating in a diverse world*, 9 Arb. L. Rev. 231 (2017).

11. Інформаційні ресурси

1. Опорний конспект лекцій із дисципліни «Конфліктологія» для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» [Електронний ресурс] / укладачі: О. В. Головка, Н. О. Лисак, Н. В. Петренко. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2018. 117 с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2552/1/> (дата звернення 20.05.2022)
2. Психологія конфлікту: методичні рекомендації до виконання самост. роботи для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ»; уклад. М. О. Кононець (методичні вказівки) К.: НТУУ «КПІ», 2014. URL: <http://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/04/.pdf> (дата звернення 20.05.2022)